Ч. 69. Львів, Неділя, дня 25. марця (7. цьвітня) 1901. Річник V.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2·50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік . . 16 рублїв або 36 франків
на пів року . . 8 рублїв або 18 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 9. ул. Коперника (Лїндого ч. 9.) Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Демонстрациї супроти тридержавного союза.

(+) Вісти про дипльоматичні переговори, які мали би довести до нової полїтичної констеляциї в Европі, не замовкають. Однак сї дневникарскі вісти намагають ся більше справу затемнити, як пояснити. Так н. пр. »Polit. Corresp.« називає стрічу ґр. Більова з італїйским мінїстром-президентом Цанарделїм у Вероні зовсїм припадковою, коли тимчасом »Berl. Tagbl.«, що стоїть в близьких зносинах з нїмецким мінїстерством заграничних справ, зовсїм не заперечує полїтичного значіня сеї стрічи. І справдї годї повірити, щоби нїмецкий канцлєр державний і нїмецкий амбасадор на віденьскім дворі кн. Айленбурґ так собі лише з звичайної ввічливости з'їхали ся з собою. Полїтичне положенє в Европі не є зовсїм ясне і погідне.

Відомий розговір Цанарделього з кореспондентом »New-York Herald-a« так само немило вразило в Берлинї, як в Римі заповіджене ґр. Більовом підвисшенє аґрарного цла. Очивидно потреба було в тих справах обом керманичам особисто розмовити ся і се стало ся у Вероні, а тепер покаже ся, чи торговельні договори або торговельні суперечности зможуть вплинути некорисно на тридержавний союз. Італїя дорожить ся, але не знати, чи перенята у Бісмарка італїйским мінїстром заграничних справ Прінетім метода, щоби держати в огни два зелїза, на довший час дасть ся удержати. Австро-Угорщина і Нїмеччина дуже добре знають, що Італїя більше має з тридержавного союза, як жадає, і можна сумнївати ся, чи сї держави так будуть Італїї накидувати ся. Мінїстерство Цанарделї-Прінеті буде мусїло скоро рішити ся, чи стріча італїйскої ескадри з француской в пристани в Тульонї має бути приязним привітом, чи полїтичним побратимством. Подія, яка склала ся 3. цьвітня, може отверезить деяких італїйских полїтиків, що руководять ся більше чувствами і фантазиєю, як холодним розумом.

»Agence Havas« сповіщає іменно 3. цьвітня, що кілька росийских панцирників під командою адмірала Бірілєва одержали від француского правительства запросини до участи в тульоньских торжествах. Офіцири приобіцяли, а тимчасом наспіла з Парижа півурядова вість, що петербурске правительство приказало росийским кораблям на час тульоньских торжеств уступити з тамошньої пристани. Се відкликанє мусить впасти в очи. Коли почнемо глядїти за причинами, то найдемо потрібне поясненє. Між француским а росийским мінїстерством заграничних справ від якогось часу повстала незгода, що довела до відкликаня росийского військового аташе в Парижі, полковника Муравєва, а до того дійшло задля невдоволеня росийского амбасадора кн. Урусова мінїстерством Вальдек-Русо і пануючою у Франциї правительственною системою. Кн. Урусов є прихильником монархістів і ще вторік заявив у своїм справозданю до свого правительства, що републиканьска Франция є неспосібна до союза і з військових зглядів майже безвартна. В дїйсности відносини тепер між Франциєю а Росиєю охололи, а недавно була поголоска, що мінїстер Делькасе має поїхати до Петербурга, щоби особисто запевнити ся, чи француско-росийский союз ще істнує, чи належить вже до історії. Імовірно отже петербурске мінїстерство відкликало своїх офіцирів з Тульону, щоби відняти Франциї спроможність перед цїлим сьвітом повеличати ся росийскою приязнию. Ся подія має ще й таке значінє, що Росия не має охоти прикладати своєї руки до сьвяткованя француско-італїйского побратимства і показувати сьвітови образ будучого тридержавного союза. Коли все те справдить ся, а нема майже сумнїву, що так буде, тодї виявить ся, що всї ті нові полїтичні комбінациї витворені дипльоматичними хитрощами італїйского і француского мінїстра заграничних справ. Делькасе бажає Росию подражнити Італїєю, а Прінеті залицянєм до Франциї бажає піднести цїну Італїї для Австро-Угорщини і Нїмеччини. Виходить з сего, що тульоньска фльотова демонстрация уродила ся в головах двох мінїстрів з полїтичним заміром. Однак наміреної цїли не осягнено, бо Росия відказала своєї участи і тим перебила всякі пляни про новий союз. Можна отже бути певним, що демонстрация в Тульонї не дасть почину до нової европейскої полїтики.

Чого можуть Поляки і Русини навчити ся із справи цешиньскої ґімназиї.

(△) Нема нїчого більше пригноблюючого, як коли народови відказує ся найконечнїйших потреб до єго культурно-національного розвитку, коли молодїжи не дає ся можности, побирати науку в рідній мові. Таке змаганє стає в різкій суперечности з засадами педаґоґії. Ми спо-

---

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

ІДИЛЛЯ.

Звав ся Евген Березовский і був на другім роцї прав.

Коли часом була між товаришами о нїм бесїда, то інакше не звали його як »песиміст«, »апатичний« або і »скептик«. Так застав я, коли вступив на університет, так було і далї. Коли я часом питав про него у товаришів, що його добре знали, то вони говорили менї майже усе те саме: »В ґімназиї був »можливий«, не уникав людий і мав навіть приятелїв, а скоро вступив на університет, то цїлком змінив ся. Від людий втїкає, приятелїв не старає ся позискати і т. д.« Дехто додавав навіть: »Ану спробуй висказати перед ним які взнеслі ідеї, а він висьміє їх напевно«. На питанє однак, чому в нїм зайшла така зміна, нїхто не мав відповіди.

Він заінтересовав мене. Я хотїв довідати ся, що зможе зробити чоловіка песимістом або апатичним, чи житє, чи книжки, котрі, як я чув в ґімназиї, мали дуже людий псувати. Відповідь на сї питаня міг він бодай вчасти подати. І в тій цїли став я до нього зближати ся.

Під зглядом житя становив він певного рода виїмок від прочих правників. Цїлий перший і другий рік сидїв у Львові і рідко коли опускав виклад. Удержанє мав з дому і не мав нї лекций, нї жадних писанин. З тим чоловіком треба було вміти обходити ся; від нього віяло холодом та зневірою і менї видавало ся, що лекше було змягчити словами камінь, нїж його тверде серце. За півроку мого ложитя з ним, не позискав я нї троха симпатиї у него. Зглядом мене, видавало ся, був так само холодним, як і зглядом иньших.

. . . . . .

Одного дня здибав я його в Стрийскім парку. Ми привитали ся.

— Чи бачили ви божевільних?« — поспитав мене відразу.

Я не знав, чого він бажає і тому запитав я:

— Яких?

Показав менї двох знакомих товаришів, що увійшли власне в так звану »алею залюблених«.

— Не розумію вас.

— Бо, бачте, ті два зробили ся тепер щирими приятелями — а по хвилї додав з цинїзмом — їх приязнь ме доти тревати, доки один другого не обманить.

Мім нами запанувала мовчанка. Ми ішли на повиставову площу.

— Вас звуть апатичним — мовив я — коли ми ішли до гори.

— Та зовуть, та що з того? — байдужно скривив уста, — та най звуть собі... Або я їм бороню, менї се не шкодить!

— Менї казав хтось, що ви набрали ся тих поглядів з книжок — зачав я з того боку.

— З книжок? — питав здивований. — Таких поглядів нема мабуть в книжках, бодай я не надибав. Але припустїм, що вони й є! То ви гадаєте, що книжка є в силї змінити характер чоловіка? Нї, товаришу! Скоро вам трафить ся, що маєте щирих приятелїв, то аби ви в сто книжках щось противного читали, то не увірите і не відречете ся приятелїв. Нї, товаришу! Єсли хто попав в апатию або песимізм, то житє, житє одно тому завинило!.... Кілька таких хвиль в житю і ви змінили ся.... Ви щасливі, скоро не зажили чогось подібного.

І тодї оповів менї таку історию.

. . . . . .

В ґімназиї був оптимістом в правдивім того слова значіню. З товаришами жив сердечно; при матурі помагали собі взаїмно, а за товаришів був готов навіть жертвувати ся, сли би того жадала конечність. Мав щирих приятелїв, сердечних товаришів, тодї любив ся навіть — одним словом був щасливий. З поміж усїх приятелїв жив в найбільшій приязни з одним, котрого властивого імени менї не подав, а котрого назвав Ярославом. Його убожав майже. Тепер не знав сего точно умотивувати, але се стало ся мабуть задля того, що був залюблений в сестрі Ярослава: Як там уже було, в то не входив близше, досить, що убожав свого приятеля.

Так було десь до ферий по матурі. Доти вірив в приязнь, доти любив — доти був щасливий.

чуваємо кождому народови, що добиває ся на тім полї належних єму прав, що домагає ся для своєї молодїжи шкіл, в котрих она учила-б ся в рідній мові і длятого відчуваємо се гноблене, яке мусять Поляки переносити в Конґресівцї і в Познанщинї, і сю важку боротьбу, яку мусять вести на Шлеску. Але все те повинні Поляки мати в живій тямцї, коли мають в законодатних тїлах або й адмінїстрацийних властях, де орудують все значною більшостю, рішати про подібні домаганя і потреби руского народу, все повинні руководити ся засадою: не роби другому, що тобі не мило. Сї трудности і перепони, які они мають в згаданих краях, повинні їх навчити бути справедливими і прихильними культурно-національним домаганям Русинів, залежних всюди від їх більшости. Не хочемо тут бавити ся в рекримінациї, але згадаємо лише, як то у Львові Русинам годї діждати ся хоч би украєвленя рускої школи видїлової.

Справу цешиньскої ґімназиї визискують польскі демаґоґи знов для себе в аґітацийних цїлях і показують, що їм не так іде о саму ґімназию, котра має вже приречене удержавлене а до того часу забезпечене державної підмоги, як о саму аґітацию, в котрій они станули би в сьвітлї »єдиних, справдешних заступників польского народу«. Т. зв. демократи Ротер і Романович хотїли-б перелїцитувати польске »Коло«, а Дашиньский з Цінґром бажали-б перелїцитувати Ротера et comp. Віча скликувані в сїй справі в Кракові і Цешинї поясняють дуже виразно сї змаганя. Але серед сеї нагінки за дешевою популярностию найшов ся тверезий і розумний полїтик, др. Міхейда, що вийшов з шлеского люду і єго заступає в радї державній, котрому певно більше лежить на серцї цешиньска ґімназия, як тим польским демаґоґам, що безнастанно про неї дзвонять. Др. Міхейда не лякав ся виступити проти сих демаґоґів, здерти з них маску і виказати, що їх змаганя лише обраховані на популярність, але не ведуть до цїли.

Дашиньский і Цінґр докоряли Міхейдї, що він не поставив в радї державній внесеня о удержавлене ґімназиї. »Коли они так справі сприяють, говорив між иньшим Міхейда, то чому они сего не перевели? *Бо криком*, мої панове, *промовами »на вітер“, що мають метою лише партийну аґітацию, не переводить ся справ, до того треба мати більшість в парляментї«.* — »Дашиньский домагає ся, щоби я поставив внесенє о удержавлене ґімназиї в палатї, для спробованя, хто сильнїйший, чи люд чи шляхта. Але, мої панове, як поставить ся внесенє в палатї, то не зміряє ся, чи люд сильнїйший, чи шляхта, але чи сильнїйші приятелї ґімназиї, чи противники, чи сильнїйші Нїмцї, чи Славяни. *Фразами ґімназиї не удержавить ся.* — Справа польскої ґімназиї не є для мене аґітацийним середником для двигненя партиї, але сьвятою справою і так важною, що не вільно її наражувати на упадок блескотками і льотерийною ігрою, але треба *довести до цїли рішучим але поважним поступованєм при обчисленю сил«.*

Се нагадує нам докори, які роблено п. Барвіньскому, що він виєднуючи в соймі і радї державній чи то підмоги для руских товариств, інституций або видавництв, чи то засновуванє руских шкіл »накладає з панами, з шляхтою«, замість виголосити остру опозицийну бесїду і домагати ся беззглядної рівноправности. Чи не до того змагають сї докори, як докори Дашиньского, роблені Міхейдї?! Обчислїм лише свої сили і маймо розум!

„Руска Бурса реміснича і промислова“ у Львові в адмін. роцї 1900.

(Конець).

Так питомцї Бурси, як і приміщені за єї посередниченєм ученики в робітнях користають з бібліотеки, яку в інтернатї заведено, і учащають обовязково на науку релїґії. Заряд Бурси заходить ся також коло того, щоби всї питомцї і ученики побирали крім науки релїґії ще й иньші; однак до сего часу не мож було приєднати потрібних до сего сил. Інтернат Бурси приміщений в домі при ул. Жулиньского ч. 15. і стоїть під безпосередним доглядом члена Ради п. Антона Оприска.

Каса Бурси виказує в 1900 р.: приходу 2.428 К 65 с., а розходу 2.821 К 57 с., отже видатків більше нїж приходів о 329 К 92 с. Се оправдує ся збільшенєм числа питомцїв в інтернатї та збільшенєм інвентаря і бібліотеки. Між видатками найбільші сумі виказують: харч 1.386 К 95 с., мешканє 310 К, запомоги 237 К, інвентар 338 К, опал і сьвітло 79 К 21 с., вписове 41 К, пранє 24 К — і т. д.

Суму приходів 2.428 К 65 с. становили: а) Членьскі вкладки за рік 1900 в сумі 168 К, б) доплати питомцїв 111 К, в) процент від капіталу по 30/VI. 1900 року 131 К 19 с. і г) датки в більших квотах (як: о. Кипр. Ясеницкий з Балигороца 40 К, інжінер п. Едв. Еплер 100 К, др. Яр. Кулачковский 20 К, Товариство взаїмного кредиту »Днїстер« 50 К, Товариство »Віра« в Перемишли 20 К, Товариство »Зоря« у Львові 30 К, »Руска Бурса в Стрию« 20 К, Товариство »Зоря« у Львові 23 К (складка), Рада повітова в Збаражи 10 К, Йос. Онишкевич нотар у Львові 20 К, Товариство задаткове в Глинянах 30 К, Рада повітова в Жовкві 50 К, Янина Глиньска 100 К, Анна Заприлюк ґаздиня з Шидловець пов. гусятиньского 100 К, Рада повітова в Теребовли 30 К, Рада повітова в Рудках 10 К, др. Дорундяк з Борщева 20 К, Банк звязковий в Станиславові 80 К, Рада повітова в Добромили 10 К, Товариство »Ризниця« в Самборі 100 К, о. Куневич з Відня 20 К, о. Анат. Сїнкевич з Кунина 25 К 25 с.); д) жертви меншими квотами 1.110 К 22 с. — Разом виносила сума приходів 2.428 К 65 с.

З кінцем 1899. року остало сальдо готівки 6148 К 12 с., приходи в 1900. роцї виносили 2428 К 65 с., разом 8576 К 77 с. Відтягнувши від того видатки в 1900 р. в квотї 2821 К 57 с., остало сальдо з днем 31. грудня 1900. року 5.755 К 20 с., т. є. сальдо з року попередного зменшило ся о 392 К 92 с.

Вп. жертводавцям, котрі в 1900 р. жертвами прийшли Бурсї в поміч, виражаємо нашу сердечну подяку і просимо їх і на дальше о поміч в тій надїї, що за приміром їх пійдуть иньші і поможуть Бурсї реміснично-промисловій сповнити тяжку а так важну задачу. З прикростию приходить ся тут запотувати, що петициї нашого Товариства внесеної 1900. р. до Сойму о запомогу не узгляднено. Однакож ми потїшаємось гадкою, що, дасть Бог, слїдуючий рік принесе Бурсї много нових членів і збільшить число жертводавцїв, а ті своїми щедрими лептами піддержать розпочате нами дїло в хосен руского народа і краю.

Справозданє се приняли заг. збори до відомости і уступаючій Радї товариства удїлено абсолюторию.

До Ради Товариства на рік 1901 увійшли пп. Василь Нагірний архітект, о. Мартин Пакиж крилошанин, Іван Бачиньский касиєр »Днїстра«, Володимир Бачиньский інжінєр, др. Кость Левицкий адвокат, др. Лев Павенцкий адвокат, Петро Тиблючиньский слюсар, Антін Оприск столяр, Евген Спожарский переплетник і Онуфрій Пащак друкар. Головою Товариства вибрано поновно п. Василя Нагірного, а до комісиї контрольної о. Теофіля Бобикевича і п. Александра Сероїчковского.

При послїдній точцї порядку дневного піднесено потребу відкликатись до наших просьвітних товариств і поодиноких осіб, щоби виданями своїми спомогли бібліотеку Бурси, а також потребу заснованя осібного фонду на дарунки для ремісничої молодежи в день св. Николая і фонду запомогового для тих питомцїв Бурси, котрі по скінченю науки охочі і спосібні були би удатись за границю в цїли доповненя свого образованя. — Голова Товариства подав до відомости Зборів, що за ініциятивою Всч. о. Данила Танячкевича внесено просьбу до Вис. ц. к. Мінїстерства о запомогу з фонду льотериї для добродїйних цїлий та що Всч. о. Петро Білиньский парох Зарваницї дарував для Бурси гарну ікону чудотворної Матери Божої Зарваницкої і що один добродїй сьвященик зложив на руки Впр. о. Пакижа 60 кор. на закупно для Бібліотеки Бурси книжок релїґійного змісту. Рівнож подав голова Товариства до відомости загальних зборів, що адвокат др. Кость Левицкий заявив охоту уряджувати відчити для питомцїв Бурси про конституцийні права і о законї промисловім та що др. Евг. Озаркевич удїляв питомцям безплатно лїкарскої помочи, за що належить ся єму прилюдна подяка.

По вичерпаню порядку дневного закрив голова теплими словами збори, висказуючи надїю, що за Божою помочию чей рік 1901. буде для нашого товариства щедрійшим, а се дасть нам спромогу щедрійшу дати поміч нашій ремісничій та промисловій молодежи, котра з незвичайною запопадливостию і охотою шукає науки. (Всїлякі посилки грошеві в хосен Бурси належить посилати на адресу скарбника Товариства Івана Бачиньского у Львові, ринок ч. 10 або посредством чеків почтової щадницї).

З полїтичного поля.

Про людових послів пише Dziennik Polski в статї »Z obozów ludowych«: Обсервуючи рускі і людові польскі сторонництва, кождий мусить звернути увагу на одну, дуже знаменну обставину. Одні і другі опирають ся очивидно на виключно людовій верстві. Однак коли людові польскі фракциї добачують свою людову цїху майже виключно в стремленю до того, щоби послами до праводатних тїл були хлопи, то

По матурі запросив свого приятеля, в котрого вірив, як у якого сьвятого, до себе, опісля мали відбути довшу прогульку. Чекали єще на брата, що був в ґімназиї і котрий в коротцї мав приїхати. Тимчасом жили упоєні мріями, повні надїй — от як на »великих« вакациях.

Але наступили днї, що мали їх мабуть на віки роздїлити, прийшли хвилї, що мали його характер навести на иньшу дорогу.

Його брат, що скінчив саме тодї шесту клясу, приїхав домів і вони мали в трійку по кількох днях вирушити в дорогу. Василь — так назвав свого брата — привіз зі собою гроші, що заробив лекциями. Їх показав йому і Славкови і вони тїшили ся, що будуть мати з чим вирушити в дорогу.

Аж прийшов той памятний для нього день — прийшов девятнайцятий липня. Чомуж і він не був як иньші днї його житя? Тихі та веселі?

Рано довідав ся, що братові гроші десь пропали, не вірив однак тому, бо гадав, що брат жартує, аби його і Славка троха настрашити. Братови радив, аби він пошукав гроший, а сам удав ся до міста, щоби на почтї відобрати часописи.

Але як здивував ся, коли прийшов домів і не застав, як все вперед, усїх веселими. Сидїли при обідї і якась тупа мовчанка обгортала усїх. І він усїв і все здавало ся йому, що очи усїх на нього звернені; став чомусь мішати ся і здавало ся знова йому, що він нинї ту злишний. Але нїчо не говорив, ба думав, що се переминаюче; той стан тревав однак далї. ...Став оповідати, аби перервати прикру мовчанку, про те, що бачив в містї, але його мало хто слухав. І він замовк.

А тимчасом промовила мати до нього:

— Ти знаєш о тім, що Василеви пропали гроші?

— Він менї казав... але я не вірив тому.. Таки поправдї пропали?... Сам не пізнавав свого голосу, такий якийсь дивний. І се бентежило його єще більше. А всї звернули на него свої очи. Мішав ся, хотяй не мав чого.

А мати питала далї усьміхнена:

— А може ти їх взяв?

Відложив ніж і вилця та оглянув усїх.

— Я не кажу, щоби ти їх взяв... Може ти тільки взяв, аби з братом подїлити ся... Та признай ся.

— Я? Нї, я не брав... Слово, що нї, хотїв відповісти з зимною кровию, що більше, хотїв ті слова вимовити з усьміхом. Але не зміг. Нї, я не брав, повторяв наче до себе.

Вдивив ся тут в тарілку, та скатерть стала в його очах зливати ся в одно з тарілкою, його очи були повні слїз.

(Дальше буде).

знов Русини вибирають з засади на своїх парляментарних представителів людий з інтеліґенциї. Тож нічо дивного, що практичний ефект діяльности одних і других є цілком відмінний. Рускі посли є, будь що будь, діяльними в кождім напрямі, а польскі хлопи натомість блукають ся в державній раді, як вівці, не знаючи часто, що там діє ся і проваджені на ремінци своїми аґітаторами-провідниками, осьмішують себе і справу, яку хотять боронити. Найсумнійшу ролю в державній раді відгривають очивидно Стояловці, якими їх вожд, позбавлений мандату, крутить на всї сторони...

У Відни в Великодний понедїлок відбуде ся конференция спільних мінїстрів в справі уложеня спільного буджету на рік 1902, а дня 16. с. м. відбуде ся конференция спільних мінїстрів з мінїстрами скарбу обох половин держави.

З Тульону доносить нинїшна телеґрама, що росийска ескадра під проводом адмірала Бірілєва вже виїхала з тамошної пристани.

В лат. Великодну недїлю виїздить президент француской републики, Любе, в подорож до Тульону і Ніци. Поїдуть з ним мінїстри з виїмком президента кабінету Вальдек-Русо, котрий лежить недужий. Президент кабінету мусїв навіть в наслїдок операциї здержати свою подорож до Італїї, де мав відпочити і прийти до сил. В полудневих містах роблять великі приготовленя на принятє президента, а участь в торжествах фльоти італїяньскої і росийскої додасть ще більше ваги тій подорожи. — Росийский адмірал Бірілєв на чолї ескадри, зложеної з чотирох кораблїв, приїде до Тульону на панцирнику »Імператор Александер« на принятє устроєне президентови Любетови. Росийска-ж ескадра Середземного моря появить ся назад в Тульонї аж 11. с. м., т. є. тодї, коли вже президент Любе від'їде і коли й італїяньскої ескадри не буде в в тій пристани. Росийске правительство не хоче, аби єго фльота брала участь в торжественнім повитаню француской републики разом з фльотою італїяньскою.

З Петербурга доносять, що там по послїдних студентских демонстрациях, придавлених — як звісно — в дуже строгий спосіб у всїх суспільних кругах просто кипить і більшість інтеліґенциї стоїть рішучо по сторонї демонстрантів. Дальший хід цїлої справи буде зависїти від рішеня царя. Відбувають ся безнастанно наради мінїстрів, на котрих, як кажуть, приходить до горячих суперечок. Поборюють ся два напрями: безвзглядної строгости і лагідного осуду подій і не звісно, котрий поборе. То лиш певна річ, що настрій цїлої росийскої суспільности тепер цїлком иньший як в часї нїгілїстичних замахів, котрі викликали серед загалу населеня гнїв і обуренє. Нинї рух направлений против теперішної системи правлїня — не против царя і находить в населеню симпатию. Доносять дальше, що кілька тижнїв по тих сумних подіях депутация зложена з 60 студентів, хотїла лично предложити цареви Николаєви мемориял. Однако членів тої депутациї, коли они прибули до Царского Села по більшій части арештовано.

В китайскій справі оголошує »Правіт. Вєстнік«, широкий, хронольоґічний перегляд всїх дипльоматичних переговорів держав з китайскими повномочниками в Тієнтсінї і Пекінї. Навязуючи до сего »Правіт. Вєстнік« заявляє, що росийске правительство випрацювало проґраму удержаня постійного порядку в Китаю та привернення там нормальних відносин. В відповідь на алярмуючі поголоски, розповсюднені в заграничній пресї про наміри росийского правительства заявляє »Правіт. Вєстнік«, що Росия є готовою опустити Манджурию, коли там настануть нормальні відносини, однак доки сего не буде, мусить тревати окупация Росиї. До бюра Райтера доносять з Пекіна, що китайске правительство зазначило у своїй відповіди для Росиї, що манджурскої угоди Китай не може приняти з причини опору віцекоролїв і держав. Сю відповідь не уважають там абсолютною відмовою, а радше средством для позисканя проволоки, щоби справу залагодити в пізнїйшім часї.

Новинки.

— **Календар.** В недїлю: гр.-кат. *Благовіщенє;* рим.-кат. *Воскресенє Господнє.* — В понедїлок: гр.-кат. Гавриїла; рим.-кат. *Великий Понедїлок.* — Вівторник: гр.-кат. Матрони, Мануїла; рим.-кат. Мариї Кл.

— **З товариства »Просьвіта«.** В місяци лютім 1901. р. внесено до намісництва поданя о заснованє нових 20 читалень »Просьвіти« в отсих громадах: 1) В Козівцї, 2) Гиновичах, бережаньского повіта; 3) Пилипчи, борщівского повіта; 4) Броварах, 5) Тростянцях, 6) Бариши, 7) Рукомиши, 8) Трибухівцях, бучацкого повіта; 9) Яблонові, 10) Перемилові, гусятиньского повіта; 11) Коростовичах, 12) Чесниках, рогатиньского повіта; 13) Вощанцях, рудецкого повіта; 14) Загвіздю, 15) Сьвят. Станиславі, станиславівского повіта; 16) Заздрости, теребовельского повіта; 17) Висипівцях, тернопільского повіта; 18) Садках, заліщицкого повіта; 19) Карабівцях, золочівского повіта і 20) Жираві, жидачівского повіта.

— **Дирекция »Народної Гостинницї«** задумує лїтною порою заложити віліґіятуру при однїй з наших гірских зелїзничих стаций. Наших руских родин по карпатских віліґіятурах находить ся споре число. Тож думка »Народної Гостинницї« справдї на часї і повинна стрінути ся з симпатичним приємом у нашої публики.

— **З історії »Unio Catholica«.** Директора львівскої репрезентациї »U. C.«, Фелїкса Тумена, мають випустити зі слїдчої вязницї за кавциєю 20.000 корон. — На днях прокуратория зарядила слїдство против аґента »U. C.«, Каценеля, за обманьства, яких він допускав ся підчас основаня філїї »U. C.« у Львові.

— **Відрадна проява.** З Микуличина доносять, що завдяки начальникови тамошного суду устали там зовсїм лихварскі спекуляциї, якими жиди пустили гуцулів з торбами в Микуличчинї. Жиди так боять ся процесів, що перестали зовсїм позичати гроші, на чім гуцули найлїпше виходять.

— **Новий портрет Шевченка.** »Русскія Вѣдомости« (ч. 60) подають звістку про новий, нїкому незнаний досї портрет Шевченка, що переховує ся в Москві у адвоката Кореньова. Кажуть, що портрет сей — намальований власною рукою самого Шевченка; поет змальований в арештантскім халатї на тлї сїрого камінного муру. До теперішного властителя портрет перейшов від єго дядька, академіка Н. Н. Кореньова, а той дістав єго від професора Академії художеств, Якобі.

— **Лови на злодіїв** зарядила вчера пополудни львівска полїция при Божих гробах по костелах. Прихоплено 23 злодіїв на горячих вчинках, як они шукали в чужих кишенях гроший, котрих там не вложили.

— **Берлиньска панама.** Обманьства, які від довгих лїт діяли ся в »прускім акц. Банку гіпотечнім«, вийшли на днях на денне сьвітло. Торговельний радник Люкаш, представив онодї на зборах акціонариїв господарку директорів банку. В банкових книгах містило ся трете конто, т. зв. »Д-конто«, в якім вписувано »непевні« позициї, а радше можна сказати певні страти, а опісля при білянсї втягано се конто до зисків. Як показало ся, »Д-конто« значило дефіцитове конто. Тих »зисків« без найменшої вартости є на 13,991.628 марок.

— **Ориґінальний сховок.** У віденьскім слїдчім арештї сидить тепер двох злодіїв, підозріних о крадїж, якийсь Губерт Правда і Франц Блєхов. Але той Правда брехав перед судиєю слїдчим, а Блєхов казав правду і зрадив товариша, бо сказав, що Правда сховав гроші при собі в такім сховку, що нїхто би сего не здогадав ся. Показало ся, що Блєхов дїйсно правду сказав, бо по довгій операциї задної кишки, до якої закликано лїкаря д-ра Кундрата, видобуто з того ориґінального сховку вісїмсот риньских банкнотами.

— **Яка причина** більшої смертельности руских дїтий чим польских в Галичинї? Після статистики населеня в Галичинї з 1895. р. уродило ся в тім роцї руских дїтий 140.812, польских 135.476; до року вмерло руских дїтий 108.761, польских 92.116; остало при житю руских дїтий 32.051, польских 43.360. Значить: руских дїтий уродило ся в 1895. р. о 5.336 більше чим польских, а до року рускі дїти вимерли так, що їх стало менше чим польских і то о 11.309! Річ зовсїм природна. Наші сельскі господинї задля нужди не в силї вигодувати своїх дїтий при такім кормі, яким живлять ся. Однак ще важну ролю відграє ту також матерна любов до дитини, а занепад єї проявляє ся в надмірній смертельности дїтий; бо чейже нужда і голод має свої границї, і матери з дїтьми при грудях могуть чим лїпшим відживляти ся, як лише самою бульбою і огірками?

— **Росийска поміч.** Daily Chronicle так описує поведенє охотничого відділу росийского в Трансвалю, який прибув в поміч Бурам: Того самого дня, коли прийшли Росияне, Бури видали їм конї і збрую. Але вже слїдуючого дня Росияне заставили конї по шинках за напитки. Навіть карабіни були би опинили ся в руках шинкарів, якби їх були приняли. Хитрі Москалї постарали ся скоро о нові конї, забираючи їх фармерам, а в заміну давали картки: »Коня беремо; Бури заплатять«. Спершу Бури зносили таке поведенє охотинців, але коли Москалї відказали участи в однїй і другій битві, Бури подякували їм за поміч. Відділом доводив капітан Ґанецкий і коли прийшло до такої соромної подїї, виїхав до Росиї, оставляючи родимців на поталу в Трансвалю.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує:

Австрийско-румуньский рух особовий через Іцкани. З днем 1. мая 1901. увійде в житє додаток I до тарифи для повисшого руху. Поодинокі примірники сего додатку можна набути за 10 сот.

— **Відшкодованє за око.** Віденьский суд рішив онодї спір межи візником Штайнвендером а зелїзничою дирекцию у Відни. Штайнвендер їхав недавно попри зелїзничий шлях саме тодї, як з противної сторони над'їздив поїзд. Іскра з льокомотиви упала в око візникови так нещасливо, що він утратив око. В наслїдок того Штайнвендер обжалував зелїзничу дирекцию о відшкодованє: 20.000 корон за біль, 315 корон за лїченє і домагав ся 45 корон місячної ренти. Суд признав єму лише 2.000 кор. за біль, 220 корон за лїченє і 15 корон місячної ренти. При вимірі відшкодованя суд взяв під розвагу обставину, що утрата одного ока рівняє ся 25% утратї здібности до зарібку.

— **Гумористичний кутик.**

Аби було за що...

Прийшов мужик до лїкаря
Як пухир запухлий,
З очий сльози теплі ринуть
Уха аж оглухли.

*

— Вирвіть, каже, пане доктор
Корінь сей проклятий,
Всього пробував — не можна
Єму ради дати.

*

— Сядьте, вирву і на завше
Позбудетесь болю,
Та зложіть менї корону
За мою мозолю.

*

Витяг хлоп з хустини гроші
Сїв, розняв ротище,
Доктор цапнув, лапнув, шарпнув
Й виймив коренище.

*

Та мужик узлив ся, бачте
Й каже не на жарти!
Здайте що менї з корони,
Бо Біг-ме не варте.

*

На корону я працюю
Цїлїсеньку днину,
Було-ж вам помоцюватись
Хоч одну годину.

*

Чому маю вам платити
За такеє дїло,
Коли добре мене навіть
І не заболїло!

Посмертна † оповістка.

— **Антін Волошинович**, член основатель і начальний книговодець »Народної Торговлї«, упокоїв ся у Львові дня 4. с. м. в 59. роцї житя. В. є. п.!

Наука, штука, лїтература,

Лїтературно-науковий Вістник, книжка IV. за цьвітень 1901 Зміст: *Наш альбом*: 1. Мерцї. 2. Патріотам, Мик. Вороного. 2. Зернятка, XI XX, Бориса Грінченка. 4. Мрія, Осипа Маковея. 5. Притомленому братови, В. Л. 6. Розчарованя, Х. С. 7. І звов зима, Осипа Шпитка. 8. Памятай дївчино, Ол. Коваленка. 9. Галицьке село, Евг. Романової. 11. Сїльські мотиви, М. І. Вдовиченка. 12. Хмари, Жарка. *Ґенеральна репетиция*, етюд у двох діях Наталки Полтавки. *Добре заробив*, оповіданє Стефана Пятки. *Нариси В. Кравченка*: II. Дїти. *Із поетичної спадщини*: III. Пісні Анатоля Свидницького (I—IV). IV. Із недрукованих поезий О. Я. Кониського. *Мінятюри*: X. Перед відїздом, Ант. Крушельницького. XI. Знайшли, Надії Кибальчич. XII. Легка смерть, Василя Загаєвича. XIII. Сїкуция, Гр. Коваленка-Коломацького. XIV. Осїнні хвилї, Леся Гр. XV. Шпаки, Днїпрової Чайки. *Із Естонських поетів* (Янсена-Міхельсона, Івана Якса, Ґренцштайна, Михайла Веске, Ґустава Луйти, Івана Кунцера, Фрідріха Крайцвальда. Якова Томма). Переспіви П. Грабовського. *Із оповідань Владислава Оркана*: I. Підвечірок. II. Недовірок. III. Ясна Поляна. IV. З країни Горців. *Із оповідань Анатоля Франса*: II. Каменський, співак. *Із „Слова о полку Ігоревім“*: Плач Ярославни, М. Вербицького. — *Молоді сили*: П. Йоанна Амброзіюс, Е. Деґена. *Маруся Богуславка в українській лїтературі*, Ст. Томашів-

ського. *Жертви нашого лихоліття*: М. Т. Симонов і С. Д. Ніс, Сергія Єфремова. *Діяльність Наук. Тов. ім. Шевченка за 1900. рік. Хроніка і бібліографія.*

— **Учитель**, ч. 7. з дня 5. цьвітня с. р. Зміст: Душа дитини (конець). — Анґлієць о анґлійскій школї. — З париской вистави. — Справи руского товариства педаґоґічного. — Дрібне.

Телеґрами.

Відень, 6. цьвітня. З Будапешту доносять, що спільні делеґациї скличуть на 20. мая.

Відень, 6. цьвітня. Міжнародний конґрес для поборюваня алькоголїзма, якому буде проводив мінїстер просьвіти Гартель, отворить дня 9. с. м. в імени правительства президент мінїстрів др. Кербер.

Відень, 6. цьвітня. З Петербурга доносять, що росийский мінїстер заграничних діл ґр. Лямбсдорф, який на весну удає ся до Парижа, буде також у Відни і Берлинї, де відбуде конференциї з ґр. Ґолуховским і ґр. Більовом.

Прага, 6. цьвітня. Nar. Listy доносять, що наслїдником Боґолєпова іменовано редактора »Московских Ведомостей« Ґрінґмута. Внесеня мінїстрів Лямбсдорфа, Вітого і Куропаткіна, щоби мінїстром просьвіти став »умірковaний« Ковалевский, помічник мінїстра скарбу, цар не затвердив. Вплив Побєдоносцева на царя Миколая II. має бути ще більший, чим на Александра III.

Льондон, 6. цьвітня. Times доносить з Велїнґтону в Новій Зеляндиї, що акция француского правительства, яке зміцняє маринарку на Тихім океанї, викликала занепокоєнє анґлїйских властий! Анґлїйске правительство добачує в сїй акциї загроженє своїх інтересів в полудневій части Тихого океана.

Париж, 6. цьвітня. Matin оголошує розмову з Кріґером, в якій він заявив, що колиб Анґлїйцї не були слїпими, они дали-б Бурам жадану независимість, бо а те Бури готові понести знатні жертви і дати їм великі уступки, а тодї мир в полудневій Африцї був би запевнений на завсїгди.

Пекін, 6. цьвітня. Заграничні посли почнили кроки в китайскім правительстві, щоби оно відступило остров Кулянґсу в пристани Амос на кольонїю чужинцїв.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від I-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годинї	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівцїв (Іцкан, Галацу), Станиславова
		6·46	з Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк.
		7·45	з Янова
		7·40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
		8·00	„ „ на дв. головний
		8·05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия
		8·15	з Сокаля, Рави рускої
1·35		8·50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.
		11·45	з Ядослава і Любачова
		11·55	зі Станиславова (Керемезе, Потутор)
		12·55	з Янова
		1·15	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
		3·14	з Бруґович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.
2·20		5·17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.
2·35		5·40	„ „ „ на дв. голов.
		5·45	з Кракова
1·45		5·55	з Чернівцїв, Іцкан
		6·00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч			
		7·24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)
		8·28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
		8·50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня щод.
		9·23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.
8·40		9·45	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
2·31			
12·20		10·00	з Чернівцїв, Букарешту, Гусятина, Потутор
		10·15	з Лавочного (Пешту) Хирова
		10·12	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·30	» » » на дв. голов.
		12·05	зі Стрия, зі Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·12	з Підволочиск на дворець Підзамче
		3·35	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годинї	зі Львова
		6·25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
1·53		6·30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
2·08		6·43	» » » дв. Підзамче
		6·35	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
8·30		8·40	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
2·55			
		9·00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.
		9·15	до Янова
		9·25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
		9·42	„ » » дв. гол.
2·55		9·55	до Чернівцїв, Станиславова
		10·20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
		1·25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
		2·15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлї і сьвята
		3·05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.
		3·15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.
		3·26	до Брухович щод. від 1. мая до 16. вер.
		3·30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч			
		6·10	до Станиславова
		6·13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марця 1901 щоденно
12·40		6·30	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		6·50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
		7·10	до Тернополя дворець головний
		7·33	„ дворець Підзамче
		7·25	до Сокаля і Рави рускої
		7·48	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)
		9·12	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2·51		10·40	до Чернівцїв і Іцкан
		10·50	до Кракова, Відня, Варшави
		11.00	до Підволочиск, Бродів дв. голов[illegible]
		11·25	» » дв. Підза[illegible]
		4·15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
		4·45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.
Час середно-европейский різнить ся від часу львівского о 36 мінут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць держ. (Львів, ул. Красїцких ч. 5) удїляє пояснень в справахзе лїзничих, продає білєти всякого рода і розкладиїзди.

Адвокат
др. Федак
переніс свою канцелярию на
ул. Сикстуску ч. 48.
5—12

COLOSSEUM Ernesta Thorna,
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.
Проґрама від 1. до 16. цьвітня 1901.
При співучасти військової музики 80 п. п.
1) Will Mora's, найлїпша в сьвітї пантоміна на потрійнім реку. **2) La belle Lilli** загадочний годинник. **3) Castelli de Vere** кольоратурова сьпівачка. **4) Nadrage** черевобесїдник. **5) Petras** комічний жонґлєр. **6) Anny i Willy Röhl** комічні біциклїсти. **7) Elza Hofer** субретка. **8) Les Henry** танцюристи. **9) Clara Ballein champion** еквілїбрист. **10) Mr. Arghur** зі своїми псами.
Що дня велике представленє. В недїлю і сьвята два представленя. Що пятницї **High Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.
Colosseum огріте 12 ґазовими печами.

Всїлякі
КУПОНИ
і
вильосовані
цїнні папері
виплачує без потрученя провізиї або коштів
Контора виміни
і ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ Гіпотечного.

Хто ще не читав
ФРАНЦА МЕШКА:
Драма на селї
цїна 70 сот.
і того самого автора: НАГУЛА
цїна 30 сот.
оповіданя з житя Словінцїв в перекладї І. Кузїва
нехай як найскорше замовить сї дві книжочки в Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецкого 26, або в Ставропигійскій Книгарни ул. Руска у Львові.

В КАНАДУ

як і до всїх других заморских земель переправляє
НАЙДЕШЕВШЕ
повсюди знакома фірма:
B. KARLSBERG
HAMBURG, Brandstwiete 36.
Поки хто шифкарту купить, нехай зрівнає мої цїни з цїнами аґентів корабельних. 3—5

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**. З друкарнї В. А. Шийковского.